

Divizní generál in memoriam Oleg SVÁTEK

* 3. 2. 1888 Domoradice

† 1. 10. 1941 Praha-Ruzyně

Generál Oleg Svátek, který patřil mezi vojáky tělem i duší, miloval svou vlast více než sebe samého. Ještě v prvních měsících po druhé světové válce představitelé československé armády slibovali, že „v srdcích našich vojáků bude žít jako typ čestného muže, statečného důstojníka a ušlechtilého člověka, jenž položil svůj život, aby mohla žít svobodná vlast“. Zůstalo však jen u zbožného přání, protože v následujících desetiletích jeho jméno, tak jako mnoho jiných, „vymizelo“ z československých dějin...

Gymnázium ve Vysokém Mýtě ukončil s vyznamenáním. Po maturitě odešel do Vídně, kde absolvoval zeměbraneckou kadetní školu, z níž byl vyřazen v roce 1907 k zeměbraneckému pluku 17 v Rzeszówě (Rešově), kde postupně zastával funkci velitele čety, praporečného a od 1. listopadu 1913 plukovního pobočníka.

Nadporučík Svátek již v prvních dnech světového válečného konfliktu odjel se svým plukem na ruskou frontu. Dne 2. září 1914 byl zraněn a zajat. Přihlásil se do České družiny a mezitím aktivně pracoval v zajateckých samosprávách v Tomsku a Tjumeni. V srpnu 1916 byl zařazen do záložního praporu Československé střelecké brigády a po ukončení důstojnického kurzu v Bělgorodu uplatnil své zkušenosti v komisi generálmajora J. Červinky v Kyjevě při formování záložních jednotek Československého vojska na Rusi.

Dnem 1. listopadu 1917 byl štábní kapitán Svátek jmenován pobočníkem velitele 6. střeleckého pluku „Hanáckého“. Později velel praporu, stal se pomocníkem velitele pluku a v září 1918 převzal velení samotného pluku. V listopadu 1918 byl pak jmenován velitelem důstojnické školy Československého vojska na Rusi, s níž se na jaře 1920 vrátil do vlasti.

Podplukovník Svátek po krátké dovolené nastoupil službu na operačním oddělení hlavního štábu „Československé branné moci“. Na podzim byl ustanoven zástupcem velitele Vojenské akademie v Hranicích, kde setrval až do roku 1922. Po absolvování

Válečné školy v Praze byl přeložen do kategorie důstojníků generálního štábu a ustanoven náčelníkem štábu 1. pěší divize v Praze.

Dnem 1. října 1925 plukovník Svátek převzal funkci velitele pěšího pluku 3 „Jana Žižky z Trocnova“ v Kroměříži. Odtud na jaře 1928 odešel na Slovensko, neboť byl ustanoven velitelem 24. pěší brigády v Michalovcích. Krátce poté byl jmenován do první generálské hodnosti. Od 1. ledna 1934 opět působil v Čechách, neboť se stal velitelem 6. pěší divize v Mladé Boleslavi. Při reorganizaci československé armády v roce 1935 byl ustanoven velitelem 12. pěší divize, jejíž velitelství bylo v Užhorodě. Během záříjové mobilizace generál Svátek velel hraniční oblasti 42, která zahrnovala území od Slánských vrchů až po hranice Rumunska.

Když v ranních hodinách 14. března 1939 začaly pronikat údolím řeky Latorice horthyovské jezdecké a cyklistické jednotky, postavily se na odpor dva prapory pěchoty a četa obrněné vozby právě ze svazku 12. divize. Situace se opakovala 16. března, kdy generál Svátek dostal rozkaz, aby zastavil ústupové boje a vyklidil Podkarpatskou Rus. Většina jednotek divize se stáhla na území Slovenska do prostoru Stakčina, další se potom dostaly do Rumunska. Vojáci české národnosti byli po kratší intervenci evakuováni do protektorátu Čechy a Morava.

Svátek se okamžitě zapojil do činnosti vznikající Obrany národa, kde spolupracoval především s generálem O. Homolou (viz VR č. 6/94, s. 147-149). Dne 4. září 1941 byl při vstupu do své zahrady přepaden příslušníky gestapa, surově ztýrán a odvezen. Ráno 1. října pak byl spolu s dalšími představiteli českého odboje v Ruzyni popraven...

PhDr. Zdeněk Vališ